

7/5874
GK.147

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.407/2585/8497
Konu : Yazılı soru önergesi

15/12/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 07/06/2016 tarihli ve 43452547-120.07-40265 sayılı yazı,
b) 01/07/2016 tarihli ve 56020453/2016-610.01-E.1466/5414 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5874 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.407/2584/8496
Konu : Yazılı soru önergesi

15/12/2016

Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Adana Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5874 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

III- A) Bakanlığımızın gözetimi altında bulunan çocuklar, ulusal ve uluslararası mevzuatta belirtildiği üzere, özel önem ve öncelik taşıyan hassas gruplar olarak tanımlanmakta ve kurumda yürütülen tüm iş ve eylemlerin "Çocuğun Yüksek Yararı" ilkesine uygun olarak yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda, psiko-sosyal yardım servisi uzmanlarınca çocukların bireysel özellikleri de dikkate alınarak, onlarla bireysel görüşme ya da grup çalışması yoluyla onlara içinde bulundukları koşullara yönelik farkındalıklarını artırma ve durumlarına yönelik alternatif çözümler geliştirme yönünde destek verilmektedir. Bu esnada ailesi ya da başka sosyal destek sistemleri harekete geçirilerek çocuğa gerekli müdahalelerde bulunmaktadır.

B) Ceza infaz sistemi içerisinde bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar eğitim ve iyileştirme çalışmaları için gerekli altyapı ve donanıma sahip, çocuklarla ilgili özel eğitim almış uzman personel ve infaz koruma memurlarının istihdam edildiği eğitim ve öğretime dayalı beş müstakil çocuk ceza infaz kurumu bulunmaktadır. Bu çocuklarımızdan tutuklu olanlar odalarında tek başlarına kalabildikleri ve firara karşı engelleri olan uluslararası standartlara uygun İstanbul, Ankara, İzmir Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında; hükümlü çocuklar ise firara karşı engeli bulunmayan Ankara ve İstanbul Çocuk Eğitimevinde barındırılmaktadır. Bunların dışında, çocuk sayısının az olduğu ve çocuk kapalı ceza infaz kurumunun olmadığı yerlerde ise yetişkin ceza infaz kurumlarının çocuklar için ayrılmış

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

bölümlerinde barındırılmakla birlikte, önümüzdeki süreçte Hatay, Tarsus, Diyarbakır, Kayseri ve Çorlu'da müstakil çocuk kapalı ceza infaz kurumları hizmete açılacaktır.

Yeni geliştirilen çocuk kapalı ceza infaz kurumu ve çocuk eğitimevi projelerinde kapasite düşürülmüş, her çocuğa geceleri içeriden kapısını kilitleyeceği şekilde tek kişilik oda düzenlemesi yapılmıştır. Bu odalar ortalama 16 m² olup, bu büyüklük Avrupa ülkelerindeki standardın üzerindedir. Yeni açılacak kurumlar ile çocuklar, tek başına uyuyabilecekleri, öz bakım ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri odalarda kalabilecekler böylece çocukların birbirlerine ihmal ve istismar davranışlarında bulunma riskleri ortadan kaldırılacaktır. Kurumlarda eğitim ve iyileştirme çalışmalarının yürütüldüğü; derslik, grup çalışma odası, görüşme odası, çok amaçlı salon, spor salonu, atölye benzeri alanların sayısı ve niteliği artırılacaktır. Çocuk kurumlarının sayısının artırılması ile çocukların evlerine dolayısıyla ailelerine daha yakın bölgelerde barındırılmaları sağlanmış olacaktır.

IV- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

V- Arama, 5275 sayılı Kanunun "Arama" kenar başlıklı 36. ve Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 46. maddesinde düzenlenmiştir.

Arama hükümlerini düzenleyen ceza infaz mevzuatımız, Ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler ve uluslararası düzenlemeler dikkate alınmak suretiyle hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararının "Arama ve Kontroller" başlığını taşıyan 54. maddesinde, görevlilerin arama yaparken uyacakları detaylı prosedürlerin olması, arama yapılacak hallerin ve arama şekillerinin ulusal mevzuatta düzenlenmesi, aranan kişilerin küçük düşürülmemesi, aramanın hemcins olan görevliler tarafından yapılması gibi hususlara yer verilmiştir. Tüzüğün 46. maddesinde yer alan düzenleme de söz konusu Tavsiye Kararındaki hükümler ile paralellik arz etmektedir.

Aramanın amacı, kurumda bulundurulması yasak olan eşya ve kanunla yasaklanan uyuşturucu maddelerin yanı sıra telefon ve sim kartı gibi haberleşme araçlarının ceza infaz kurumuna girişinin önlenmesi ayrıca bıçak ve jilet gibi kesici ve bereleyici aletlerin kuruma girişinin önüne geçmektir. Ayrıca, terör örgütlerinin eğitim dokümanları ve dışarıya olan bağlantılarını kesmek için her türlü haberleşme evrak ve belgelerinin kuruma girişinin engellenmesi hedeflenmektedir.

VI- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

A) Soru önergesinde adı geçen Adana E Tipi Kapalı, İskenderun M Tipi Kapalı, Tarsus Kadın Kapalı ve Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında görevli personel ile hükümlü ve tutuklu arasındaki ilişkinin mevzuat çerçevesinde gerçekleştiği, hükümlü ve tutuklular ile ziyaretçilerine onur kırıcı herhangi bir uygulamanın yapıldığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı, öte yandan hükümlü ve tutukluların bu konudaki şikâyetlerinin ilgili mercilere iletilerek personel hakkında derhal idarî soruşturma başlatıldığı,

B) İskenderun M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 2014 ve 2016 yıllarında başlatılan bir adlî ve bir idarî soruşturmanın neticelendirildiği ve herhangi bir disiplin cezası verilmesine yer olmadığı ile kovuşturma yapılmasına yer olmadığına dair kararlar verildiği, bir adlî ve bir idarî soruşturmanın halen devam ettiği, soru önergesinde söz konusu edilen diğer ceza infaz kurumlarında işkence ve kötü muamele iddialarıyla hakkında yasal işlem yapılan personel bulunmadığı,

C) İskenderun M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda sağlık hizmetlerinin kurum doktoru ve 3 sağlık memuru tarafından yerine getirildiği, kurumda bir adet diş ünitesinin bulunduğu; Adana E Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumunda sağlık hizmetlerinin kurum doktoru ve 9 sağlık memuru tarafından yerine getirildiği, ayrıca kurumda 3 diş hekimi tarafından hizmet verildiği; Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda ise sağlık hizmetlerinin Aile Hekimi ve 2 sağlık memuru tarafından yapıldığı, aile hekiminin her gün kurumda bulunduğu, ayrıca 1 diş hekiminin haftada bir hizmet verdiği; Tarsus Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda sağlık hizmetlerinin Tarsus Toplum Sağlığı Merkezi tarafından görevlendirilen aile hekimi tarafından yapıldığı, öncelikli olarak acil hastaları muayene ederek ortalama 70 hükümlü ve tutuklunun muayenesini yaptığı, Kurumda kalan hükümlü ve tutuklulardan şu an için lösemi teşhisi konulmuş herhangi bir kişinin bulunmadığı, adı geçen kurumlarda sağlık hizmetleri yönünden herhangi bir aksaklığın yaşanmadığı,

Ç) Soru önergesinde bahsi geçen çıplak arama iddialarının gerçeği yansıtmadığı, Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan